

คำอธิบายสรุปสาระสำคัญ
พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕
และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๑. ความมุ่งหมายของกฎหมาย (หรือวัตถุประสงค์ของกฎหมาย)

พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นกฎหมายที่มีเจตนารมณ์เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ เงื่อนไข กำกับดูแล จัดสรรและบริหารคลื่นความถี่ เพื่อมิให้เกิดการรบกวนคลื่นความถี่ซึ่งกันและกัน และเพื่อให้กิจการวิทยุคมนาคมเป็นไปโดยมีประสิทธิภาพ อีกทั้งเครื่องวิทยุคมนาคมหรือเครื่องวิทยุสื่อสารเป็นอุปกรณ์ที่ต้องมีการกำกับดูแลการใช้งานเพื่อรักษาไว้ซึ่งความปลอดภัยและความสงบเรียบร้อยของประชาชน พระราชบัญญัติฉบับนี้ จึงมีการกำหนดหลักเกณฑ์ไว้ ๒ ประการด้วยกัน คือ (๑) กำหนดการจัดสรรคลื่นความถี่และการใช้คลื่นความถี่ และ (๒) กำกับดูแลการใช้เครื่องวิทยุคมนาคม อันได้แก่ กำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขการออกใบอนุญาต ออกกฎระเบียบเพื่อควบคุมการใช้เครื่องวิทยุคมนาคม กำหนดมาตรฐานเครื่องวิทยุคมนาคม และการดำเนินคดี

ทั้งนี้ ภายหลังจากที่พระราชบัญญัติองค์กรจัดสรรคลื่นความถี่และกำกับการประกอบกิจการวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคม พ.ศ. ๒๕๕๓ มีผลใช้บังคับ มาตรา ๘๑ วรรคสอง ได้กำหนดให้บรรดาอำนาจหน้าที่ของรัฐมนตรี อธิบดีกรมไปรษณีย์โทรเลข และเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตตามพระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.)

๒. สรุปสาระสำคัญของกฎหมาย

๒.๑ ความนิยามที่สำคัญ (มาตรา ๔)

(๑) วิทยุคมนาคม” หมายความว่า การส่ง หรือการรับเครื่องหมาย สัญญาณ ตัวหนังสือ ภาพ และเสียงหรือการอื่นใดซึ่งสามารถให้เข้าใจความหมายได้ด้วยคลื่นแอมพลิจูด

(๒) เครื่องวิทยุคมนาคม” หมายความว่า เครื่องส่งวิทยุคมนาคม เครื่องรับวิทยุคมนาคม หรือเครื่องรับและส่งวิทยุคมนาคม แต่ไม่รวมตลอดถึงเครื่องรับวิทยุกระจายเสียงและเครื่องรับวิทยุโทรทัศน์

๒.๒ บทยกเว้นในการบังคับใช้กฎหมาย

พระราชบัญญัติวิทยุคมนาคม พ.ศ. ๒๕๖๕ และที่แก้ไขเพิ่มเติม เว้นแต่มาตรา ๑๑ และมาตรา ๑๒ ไม่ใช้บังคับแก่

(๑) กระทรวงทบวงกรม

(๒) นิติบุคคลตามที่ประกาศกำหนด

๒.๑ ข้อห้ามกระทำการ

(๑) ห้ามมิให้ผู้ใด ทำ มิ ใช้ นำเข้า หรือนำออก หรือค้าซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (มาตรา ๖)

(๒) ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการที่พนักงานวิทยุคมนาคมในตำแหน่งที่กำหนด เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (มาตรา ๗)

(๓) ห้ามมิให้ผู้ใดรับข่าววิทยุคมนาคมต่างประเทศเพื่อการโฆษณา เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต (มาตรา ๘)

(๔) ห้ามมิให้ผู้ใดส่งหรือจัดให้ส่งข้อความใด ๆ โดยวิทยุคมนาคมอันตนรู้ว่าเป็นเท็จ หรือข้อความอื่นใดที่ได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติหรือประชาชน (มาตรา ๑๖)

(๕) ห้ามมิให้ผู้ใดตักรับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยโดยมิชอบด้วยกฎหมาย ซึ่งข่าววิทยุคมนาคมที่มีได้มุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติหรือประชาชน (มาตรา ๑๗)

๒.๓ ประเภทใบอนุญาตวิทยุคมนาคม (มาตรา ๙)

- (๑) ใบอนุญาตให้ทำ ให้มีอายุ ๑๘๐ วัน นับแต่วันออก
- (๒) ใบอนุญาตให้มี ให้มีอายุ ๑ ปี นับแต่วันออก
- (๓) ใบอนุญาตให้ใช้ ให้มีอายุตลอดอายุของเครื่องวิทยุคมนาคม
- (๔) ใบอนุญาตให้นำเข้า ให้มีอายุ ๑๘๐ วัน นับแต่วันออก
- (๕) ใบอนุญาตให้นำออก ให้มีอายุ ๓๐ วัน นับแต่วันออก
- (๖) ใบอนุญาตให้ค้า ให้มีอายุ ๑ ปี นับแต่วันออก เว้นแต่ใบอนุญาตที่ออกให้เพื่อการซ่อมแซมโดยเฉพาะ ให้มีอายุ ๕ ปี นับแต่วันออก
- (๗) ใบอนุญาตให้ตั้งสถานีวิทยุคมนาคม ให้มีอายุตลอดระยะเวลาที่ผู้รับใบอนุญาตใช้สถานีตามที่ระบุไว้ในใบอนุญาตเป็นสถานีวิทยุคมนาคม
- (๘) ใบอนุญาตพนักงานวิทยุคมนาคม ให้มีอายุ ๕ ปี นับแต่วันออก
- (๙) ใบอนุญาตให้รับข่าววิทยุคมนาคมต่างประเทศเพื่อการโฆษณา ให้มีอายุ ๑ ปี นับแต่วันออก

ทั้งนี้ ผู้ได้รับใบอนุญาตตาม (๑) (๓) (๔) (๕) (๖) หรือ (๗) ให้ถือว่าได้รับอนุญาตให้มีเครื่องวิทยุคมนาคมด้วย

๒.๔ การตั้งสถานีวิทยุคมนาคม (มาตรา ๑๑)

ห้ามมิให้ผู้ใดตั้งสถานีวิทยุคมนาคม เว้นแต่จะได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต และสถานีวิทยุคมนาคมต้องใช้ความถี่คลื่นให้ถูกต้องตามข้อบังคับว่าด้วยวิทยุคมนาคมตามภาคผนวกต่อท้ายอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยโทรคมนาคม

กสทช. มีอำนาจกำหนดเงื่อนไขการตั้งสถานีวิทยุคมนาคม โดย กสทช. หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจควบคุมและกำหนดการใช้ความถี่คลื่นของสถานีวิทยุคมนาคมต่าง ๆ และในกรณีที่เหมาะสม

๒.๕ ค่าตอบแทนในการใช้คลื่นความถี่ (มาตรา ๑๑ ทวิ)

ในการกำกับดูแลตามพระราชบัญญัตินี้ กสทช. มีอำนาจประกาศกำหนดให้ผู้ใช้ความถี่คลื่นเพื่อกิจการใดหรือในลักษณะใดต้องเสียค่าตอบแทนในการใช้คลื่นความถี่นั้นตามอัตราที่เห็นสมควร

๒.๖ การบังคับใช้กฎหมายของเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต

(๑) เพื่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน หรือเพื่อป้องกันราชอาณาจักร กสทช. มีอำนาจออกคำสั่งเฉพาะกาลให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดไว้เอาไปใช้ ห้ามการใช้หรือห้ามการยกย้ายซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม หรือส่วนใด ๆ แห่งเครื่องวิทยุคมนาคมในระหว่างเวลาและภายในเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในคำสั่งนั้น (มาตรา ๑๔)

(๒) เพื่อตรวจเครื่องวิทยุคมนาคม ส่วนแห่งเครื่องวิทยุคมนาคม สถานีวิทยุคมนาคม สิ่งที่เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคม หรือใบอนุญาต เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายมีอำนาจเข้าไปในอาคารสถานที่ หรือยานพาหนะของบุคคลใด ๆ ได้ในเวลาอันสมควรและมีกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่าผู้ใดกระทำความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจจับกุมผู้นั้นพร้อมของกลางที่ใช้ในการกระทำความผิดได้ (มาตรา ๑๘)

๒.๗ การกำกับดูแล

(๑) กสทช. มีอำนาจแต่งตั้งเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตได้ รวมถึงมีอำนาจวางระเบียบ การขอและออกใบอนุญาต กำหนดวิธีเพิกถอนและพักใช้ใบอนุญาต กำหนดอัตราค่าธรรมเนียม กำหนด คุณสมบัติของเครื่องวิทยุคมนาคมได้ (มาตรา ๒๙)

(๒) กสทช. มีอำนาจประกาศกำหนดให้เครื่องวิทยุคมนาคมบางลักษณะหรือที่ใช้ในกิจการ บางประเภท รวมถึงกำหนดให้สถานีวิทยุคมนาคมบางประเภทได้รับยกเว้นไม่ต้องได้รับใบอนุญาต (มาตรา ๖ และมาตรา ๑๑)

(๓) เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจสั่งให้ผู้ใดที่กระทำการให้เกิดการรบกวนหรือ ขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคม ระงับการกระทำนั้นหรือแก้ไขเปลี่ยนแปลงสิ่งที่ใช้กระทำนั้นเสีย หรือย้าย สิ่งที่ใช้กระทำความคิดไปให้พ้นได้ (มาตรา ๑๕)

(๔) เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาตมีอำนาจเพิกถอนหรือพักใช้ใบอนุญาตได้หากตรวจพบว่า ผู้รับใบอนุญาตฝ่าฝืนต่อบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ (มาตรา ๑๙)

๒.๘ บทบัญญัติกำหนดโทษทางอาญา ได้แก่

(๑) ความผิดฐานมิใช่ นำเข้า นำออก หรือค้าซึ่งเครื่องวิทยุคมนาคม หรือตั้งสถานี วิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจากเจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุก ไม่เกิน ๕ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๖ มาตรา ๑๑ ประกอบมาตรา ๒๓)

(๒) ความผิดฐานส่งหรือจัดให้ส่งข้อความอันเป็นเท็จหรือที่มิได้รับอนุญาตจากเจ้าหน้าที่ ซึ่งอาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติและประชาชน ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๑๖ ประกอบมาตรา ๒๓)

(๓) ความผิดฐานทำหน้าที่เป็นพนักงานวิทยุคมนาคมโดยไม่ได้รับใบอนุญาตจาก เจ้าพนักงานผู้ออกใบอนุญาต ปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๗ ประกอบมาตรา ๒๕)

(๔) ความผิดฐานดักจับไว้ ใช้ประโยชน์ หรือเปิดเผยโดยมิชอบด้วยกฎหมายซึ่งข่าว วิทยุคมนาคมที่มีได้มุ่งหมายเพื่อประโยชน์สาธารณะ หรือที่อาจก่อให้เกิดความเสียหายแก่ประเทศชาติ และประชาชน ปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๑๗ ประกอบ มาตรา ๒๕)

(๕) ความผิดฐานจงใจกระทำให้เกิดการรบกวน หรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคม ปรับไม่เกิน ๑๐๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๕ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๒๖)

(๖) ความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่งให้ระงับการกระทำ หรือแก้ไขเปลี่ยนแปลง หรือย้ายสิ่งที่ใช้ ในการกระทำให้เกิดการรบกวนหรือขัดขวางต่อการวิทยุคมนาคมโดยมิได้เจตนา ปรับไม่เกิน ๔๐,๐๐๐ บาท หรือจำคุกไม่เกิน ๒ ปี หรือทั้งปรับทั้งจำ (มาตรา ๑๕ ประกอบมาตรา ๒๗)

หมายเหตุ : คำอธิบายนี้มีขึ้นเพื่อประโยชน์ในการเข้าใจสาระสำคัญของกฎหมายเท่านั้น ส่วนการจะปฏิบัติตามกฎหมาย ให้เป็นไปอย่างถูกต้องนั้น ประชาชนจะต้องศึกษา ทำความเข้าใจ ตรวจสอบ และยึดถือตัวบทกฎหมายเป็นสำคัญ